

137.

Ὀλίγα ὁ ἄνθρωπος λαλεῖ, ὅταν ἡ ματαιότης δὲν διανοίγη τὸ στόμα αὐτοῦ.

### ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Μαθητὴς ἀνεγίνωσκεν ἐν γαλλικῷ τινι βιβλίῳ τὴν φράσιν ταύτην: *La rigueur du taon* (πρῶτον) *est très-vénimeuse.*

— Πρόφερε *ta-hon*, τῷ εἶπεν ὁ διδάσκαλος, καὶ ὄχι *ton*.

Ὁ μαθητὴς ὑπήκουσεν. Ἀλλὰ μετὰ τινος στιγμῆς:

— Διδάσκαλε, εἶπε, νὰ ἀναγνώσω καὶ τὰς σημειώσεις αἱ ὁποῖαι εἶνε εἰς τὸ τέλος τῆς σελίδος;

— Ναί, παιδί μου, ἂν εἶνε ὠφέλιμοι.

— «Σημειώσεις», ἐξηκολούθησεν ὁ πονηρὸς μαθητὴς, «πρέπει νὰ προσφέρωμεν *ton* καὶ οὐχὶ *ta-hon*, ὡς διδάσκουσιν ἀμαθεῖς τινες.»

### ΛΗΘΕΙΑΙ

\* \* \* Ὑπάρχουσι δύο εἰδῶν πτωχεῖαι. Ἡ πτωχεῖα ἡ ἀγνωστος, ἡ ὑπερήφανος, ἡ ποιητικὴ, τὴν ὁποίαν ἀνέχεται ἡ φαντασία ἡμῶν ἐν μέσῳ ἐρήμων καὶ δασῶν, καὶ ἡ ἀληθὴς, ἡ ἐπιφέρουσα ἀνάγκας, ταπεινώσων, στέρησιν ἀνεξαρτησίας, ἡ πικρὰ ἐκείνη πτωχεῖα τοῦ ἐκπεσόντος πλουσίου, ἡ μαυροφορεμένη καὶ κρύπτουσα τὰς γυνῆς χεῖράς της ὅταν διαβαίνουσιν οἱ παλαιοὶ τῆς φίλοι.

### ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ὁ ἄγγλος δημοσιολόγος Χάρρισων ἀνεγνώ εσχάτως ἐν Λονδίῳ, ἐνώπιον σπουδαίου ἀκροατηρίου, διατριβὴν «περὶ καταχρήσεως βιβλίων». Ἡ πρὸς τὸ φιλόκαινον ὀρμή, εἶπεν, ἔλαβεν ἐν τοῖς ἐσχάτοις χρόνοις τηλικαύτην ἐπίτασιν, ὥστε, ἐν ταῖς μεγάλας πόλεσιν ἰδίως, τὸ δημόσιον ἀπατεῖ καθ' ἑκάστην σχεδὸν ἡμέραν νὰ θεάται μὲν νέα δράματα ἐν τοῖς θεάτροις, νὰ ἀναγινώσκῃ δὲ νέα μυθιστορήματα καὶ ἐπιφυλλίδας. Ἀλλ' ἐπειδὴ γαλεπὰ μὲν τὰ καλὰ κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην, τὰ δὲ ἐν βραχεῖ χρόνῳ κυοφορούμενα εἶνε καὶ ἐφήμερα, πλεονάζει μὲν ἡ λεγομένη ἐλαφρὰ φιλολογία, φθειρεται ἡ φιλοκαλία, νεκροῦται δὲ ὁ ἔρωσ περὶ τὰ γενναῖα, τὰ σπουδαῖα, τὰ καὶ τὰ ἀληθῶς ὠφέλιμα. Ἀπὸ 300 ἐτῶν οὐδέποτε ἄλλοτε ἐπληθύνθησαν τὰ βιβλία, οὐδέποτε ἄλλοτε κατέστη δυσχερεστέρα ἡ εὑρεσις ἀγαθῶν καὶ ἀξίων ἀναγνώσεως ποιημάτων ἢ ἐν τοῖς χρόνοις τοῖς καθ' ἡμᾶς. Πόσοι ὑπάρχουσιν, ἐπιστάμενοι μὲν τὰς καθ' ἡμέραν δημοσιευόμενας ἀδολέσχους καὶ νοῦ κενὰς διατριβάς, ἀγνοοῦντες δὲ ἴσως καὶ αὐτὰ τὰ ὀνόματα τῶν κλασικῶν συγγραφέων τοῦ ἔθνους των! Ἀναπτύξας διὰ μακροτέρων ὁ Χάρρισων τὴν ῥήτραν «ἀληθὴς ἀπόλαυσις εἶνε τὰ σπου-

δαῖα», ἐπέρανε τὸν λόγον παρατηρήσας, ὅτι ἡ μόνη ἀνάγνωσις, εἰς ἣν ὀφείλει ἕκαστος νὰ ἐπασχολῆται, εἶνε οἱ κλασικοὶ τοῦ ἔθνους του συγγραφεῖς καὶ ἄλλα 100-200 ἐκλεκτὰ βιβλία τῆς ποιήσεως, τῆς ἱστορίας, τῆς τέχνης, τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς θρησκείας.

Ἐξ ἀξιολόγου διατριβῆς τοῦ κ. Θ. Ν. Φιλαδελφέως, δημοσιευθεῖσης ἐν τῇ «Στοᾷ» ὑπὸ τὸν τίτλον «Αἱ Ἀθήναι ἐν ἔτει 1878», ἀποσπῶ τὰ ἐπόμενα: «Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ ἀτμοῦ καὶ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ εἰς τὴν ναυτιλίαν, αἱ περιηγήσεις ἀπώλεσαν τὴν ποιητικὴν αὐτῶν ὄψιν, ἔλειψαν τὰ ἔκτακτα συμβάντα, καὶ ἰδοὺ τὸ ὠρολόγιον κανονίζει τὴν ἀναχώρησιν καὶ τὴν ἀφίξιν, τὸ δὲ ἀτμόμετρον ἐρίζει τὴν σπουδὴν ἢ τὴν βραδύτητα τοῦ πλοῦ. Ἄλλοτε ὁ ἀπόπλους ἐγένετο οὐρίου μόνον ἀνέμου πνέοντος, ἐνῶ σήμερον καὶ τοῦ ἀνέμου αὐτοῦ ἡ ἐπιρροὴ ἠλαττώθη καὶ φυσᾷ ἢ δὲν φυσᾷ ἀδιάφορον, ὁ πλοίαρχος συρίζει, ἀνασύρεται ἢ ἀγκυρα καὶ τὸ Πανελλήνιον ἢ τὸ Βυζάντιον ὡς εὐπειθὴς ὄνος κύπτει τὰ ὦτα καὶ ἀρχίζει τὸν δρόμον. Ὁ Ὀδυσσεὺς δέκα ἔτι περιεπλανᾶτο ταλαιπωρούμενος ἐπὶ τῶν κυμάτων ἕωσπου ἔφθασεν ἐν τῆς Τροίας εἰς τὴν Ἰθάκην, ἀλλὰ τὰ δεκαετῆ βᾶσανα τοῦ παλαιοῦ Σεβᾶχ θαλασσινοῦ ἐγέννησαν τὸ ἀριστον τῶν ποιητικῶν ἔργων, ἐνέπνευσαν εἰς τὸν Ὀμηρον τὴν Ὀδύσειαν. Θὰ ἐγένετο Ὀδύσεια ἐὰν ὑπῆρχον ἔκπαλαι τὰ κατηραμένα ἀτμοκίνητα; βεβαίως ὄχι, διότι ποῦ καιρὸς; τὸ ταξιδίον θὰ ἐτελείωνεν ἐντὸς 43 ὥρῶν καὶ ἐντὸς ἴσου χρόνου ἢ πιστῇ Πηνελόπῃ θὰ ἠσπάζετο τὸν πολύτροπον Ὀδυσσεᾶ πρὶν τὸ μυρισητὴν κἂν ὁ Ὀμηρος ὅτι ἐτελείωσεν ἡ ἐκστρατεία τῆς Τρωάδος καὶ τονίσῃ τὴν λύραν του. Ὁ ἄμουσος ἀτμὸς τὰ πάντα κατέστρεψεν. Εἰρήσῃω ὅμως ἐν παρόδῳ ὅτι ἡ βασίλισσα τῆς Ἰθάκης ἐκτὸς τῆς παραδειγματικῆς πίστεως εἶχε καὶ τὸ προτέρημα μεγάλῃς ἀνοχῆς, διότι φανείται ὅτι ὁ πονηρὸς ἐκεῖνος Ὀδυσσεὺς δὲν δυσχερεστοῖτο παρατείνων τὴν διαμονὴν του ἐν τῷ σπηλαίῳ τῆς ὠραίας ἐρμηϊτιδος. Ἀλλ' εἶχε τοῦλάχιστον ἐκεῖνος προφάσεις ἐτοίμους καὶ ἐπιχειρήματα ἀκαταμάχητα, τὴν ἰδιοτροπίαν τῶν ἀνέμων καὶ τῶν κυμάτων τὴν ὀρμὴν καὶ τοῦ Ποσειδῶνος τὴν ἀμείλικτον καταφορὰν, ἐνῶ σήμερον αἱ προφάσεις δὲν ἔχουν πέρασιν, διότι αἱ σύζυγοι γνωρίζουσιν ἀρκούντως τὰ δρομολόγια τῶν ἀτμοπλοικῶν ἐταιριῶν, δυστυχῶς δὲ πυρκαϊαὶ καὶ ἐκροχῆσις λεβήτων καὶ νυκτεριναὶ συρράξεις σπανιώτατα συμβαίνουσιν, ἂν δὲ συμβῶσι διακωδωνίζονται πάραυτα διὰ τῶν τηλεγράφων καὶ τῶν ἐφημερίδων. Ἐπειτα ὁ περιηγητὴς τοῦ παλαιοῦ καιροῦ εἶχε τόσα καὶ τόσα νὰ διηγηθῇ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του παρὰ τὴν ἐξίαν καθήμενος καὶ περιστοιχοῦμενος ἀπὸ τῆν ἐν καιρῷ τῆς μακρᾶς αὐτοῦ ἀπουσίας αὐξήθειαν οἰκογενειᾶν του· πε-